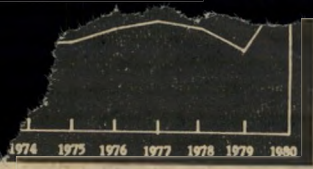


הנהגת אשתדל טוען, שהירידה ביצוא הליכוד המגבר של השקל ל- מקורה בביהות המגבר של השקל ל- עומת המטבעות האירופיים. הנהגת טוח שער, שתבטיח את היצואנים מפני תנודות מטבע חוץ, תהפוך את היצוא לאירופה לכדאי יותר, ותרחיב את נפח היצוא, וכך יבוא שיפור במאזן התשלומים.



תרישים זה, המורה על התנודות במיספרים מכלל כוח-העבודה, מלמד כי שיעור האבטלה בשנות המיתון, לפני מילחמת ששת-הימים.

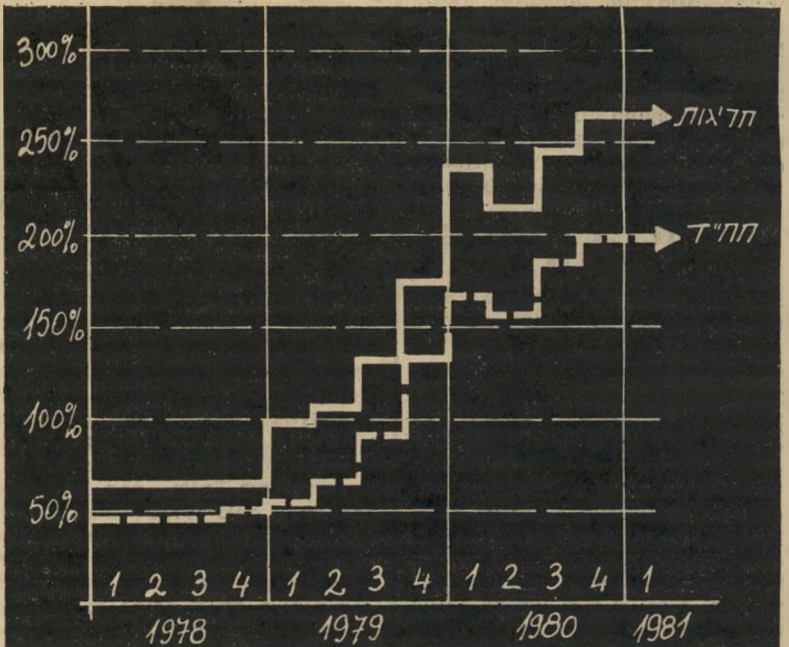
המערך, גם הוא, פניו להגברת היצוא כדרך העיקרית לשיפור במאזן התשלומים, וגם הוא מציע שהדבר יעשה על-ידי התאמת שערי המטבעות. אך הדרך שהוא מציע שונה מזו של הליכוד: המערך מציע שהשקל יפוח יחסית ל- מטבעות הזרים על-פי קצב עליית המדד. ממשלת המערך גם תבטיח השתתפות במימון פיתוחם של שווקים חדשים ב- חו"ל.

העולם הזה: עיקר השיפור במאזן התשלומים יכול לבוא דווקא מ- ייצור מקומי, שיחליף יבוא. זאת אפשר להשיג, בין השאר, על-ידי הגנה על תוצרת הארץ, בצורת מס-קניה גבוה שיוטל על מוצרים מיובאים המתחרים בייצור המקומי. כאשר מעצמות כלכליות כארצות-הברית מגינות על כלכלתן ב- אמצעות קביעת מיכסות ליבוא היפואי, מותר למדינה במצבה של ישראל להטיל מיס-קניה ומכסים גבוהים על יבוא.

פלציה תוריד גם את שער הריבית הנר- מינלית. הריבית הריאלית תרד בעיקבות הרפורמה בשוק הון, כאשר שער ה- שקל יותאם לשיעור האינפלציה, ולבני- קים יהיה כדאי להלוות גם בריבית נמוכה יותר.

העולם הזה: שער הריבית ה- גבוה הוא הגורם העיקרי לקיום הסטג- פלציה במשק הישראלי, כמו במשק ה- עולמי. מחיר המימון הגבוה גורם לעליית מחירים כללית, ולעצירת כל פיתוח, בגלל הירידה בהשקעות היצרניות. הריבית הגבוהה היא מעין שואב-אבק המושך

הריבית הגבוהה ביותר בעולם



בתרישים ניתן לראות את התפתחות הריבית, המאושרת, המסומנת באו- תיות ח"ד (חשבון חוזה דביטורי), ואת התפתחות הריבית על אשראי חוזה, לפי רבעוני שנה, המאושרת מגיעה ל-198 אחוזים (ריאלית: 24 אחוזים) והריבית על אשראי חוזה מגיעה ל-258% (ריאלית: 49%).

את היצוא יש לעודד באמצעות ביטוח- שער, כך יש למשלה פיקוח-מה על גובה האינפלציה, והיא אינה מניחה לגובה האינפלציה לקבוע את שער המטבע.

את היצוא יש לעודד באמצעות ביטוח- שער, כך יש למשלה פיקוח-מה על גובה האינפלציה, והיא אינה מניחה לגובה האינפלציה לקבוע את שער המטבע.

שער הריבית:

הגבוה בעולם

מובן שבאשר משיגה ישראל שיא ב- שיעור האנפלציה, היא משיגה גם שיא בשיעור הריבית הנומינלית. ב-1980, כא- שר הגיעה האינפלציה ל-133 אחוזים, הגיע הריבית הבנקאית המאושרת בסוף השנה ל-198%. אך את העובדה שגם הריבית הריאלית בישראל היא הגבוהה ביותר בעולם - 24%, אפשר לייחס לעוצמתם של הבנקים כאן.

הליכוד: ליצוא תיתן ריבית מועדפת בצורת אשראי-מוכוון, כך ינהג ש-רהאוצר עכשיו, וסביר להניח שיינהג כך גם לאחר הבחירות.

המעריך: הורדת שיעורי האיני-

מעורבות הממשלה בשוק הון, לצמצם את שיעורי קניית החובה של איגרות- חוב ממשלתיות, כדי שיתפנה אשראי חופשי להלוואות ישירות לזרים. הליכוד מבטיח לא להטיל מס על ריווחי-הון בבורסה, וליזום תוכניות חיסכון חדשות.

המעריך יבקש לעודד מיפעלים וחברות, לגייס הון בורסה על-ידי הכרה בהוצאות ההנפקה של המניות. המערך מבטיח לא להטיל מס על ריווחי-הון בבורסה, ולפטור ממש ריווחי-הון את כל מניות החברות התעשייתיות, כדי להגדיל את כוח משיכתן. המערך יזום תוכניות חיסכון שיהיו צמודות למדדים שונים.

העולם הזה: אין שום סיבה מדוע לא יוטל מס על ריווחי-הון ב- בורסה; אין שום סיבה מדוע תמשיך זו להיות שמורת-הטבע המוגנת ביותר במדינה. זאת, כאשר כבר ברור לחלוטין שיעקר הכספים המתגלגלים בורסה אינם פונים להשקעות יצרניות, אלא להיפך - הבורסה משמשת מקום מיקלט לכספים פנויים, שהיו יכולים לפנות להשקעה יצרנית, אלמלא הובטחו רווחים גבוהים כל-כך בבורסה.

השקעות:

680 מיליארדים

ובתי-מלאכה

אחת המגמות הברורות ביותר במשק הישראלי - ואחת הסיבות העיקריות ל- קיפאון בצמיחה ובתל"ג מאז 1973, היא הירידה המתמדת בהוצאה להשקעה מקר- מית גולמית בציוד ובכנסים. ב-1973 היווה זה ההשקעה המקומית הגולמית 19.6% מכלל המקורות. היא ירדה בהדרגה, והגיעה ל-15% מכלל המקורות ב-1977, ול- 13.5% מן המקורות ב-1980. הירידה ה- זאת מבטאת את העובדה, שכוח הייצור של המשק הישראלי קטן בהדרגה, או קופא על מקומו במקרה הטוב.

הליכוד מבטיח קצב הולך וגובר של השקעות מחוץ-לארץ, בנוסף לעידוד השקעות מקומיות. בארבע שנות שילטון הליכוד, כך מציגינים, נפתחו 680 מיפע- לים ובתי-מלאכה בעיריות-הפיתוח ביל- בד. לא מציגינים כמה נסגרו.

המעריך מבטיח להגדיל את ה- השקעות על-ידי השתתפות הממשלה ב- בניית מיפעלים חדשים, בשיעור של 50% מהון ההשקעה, בלי שהממשלה תתבע השתתפות בניהול. בתעשיות עתירות-ידע תשתתף הממשלה בהוצאות המחקר וה- פיתוח בשיעור של עד 80% מגובה ה- השקעות.

העולם הזה: יש במשק הון פנוי בכמויות עצומות. הוא פונה עתה לנכסי דלא-ניידי, לעיסקות פיננסיות, ו- לפיתוח ארצות זרות. הון זה יפנה ל- השקעות בייצור בארץ רק אם יוצרו התנאים המתאימים, כלומר: יוצר שוק מקומי גדול ליצור המקומי, ותובטח ריווחיות גבוהה יחסית לרווחי-הון ב- בורסה. זאת אפשר להשיג על-ידי הורדת שער הריבית, והחרת כוח-הקניה ל- עובדים על-ידי העלאת השכר הריאלי. סיבסוד ההשקעות על-ידי השתתפות ה- ממשלה לא יועיל, אם לא יוצרו במשק התנאים המתאימים לפיתוח התעשייה והחקלאות המקומית.

מכיוון שהיא רוצה להיות "נחמדה" בכי- מחיר, לא יכלה לדבר ברצינות על נוש- אים כמו מדינה פלסטינית, אש"ף ושאו- נושאים לא-פופולריים. לא היה זה מיקרה שהצביעה, כמו שינוי בעד חוקי-ירושלים של גאולה כהן ב- הצבעה הראשונה, שהיתה גם המכרעת מס' 2 ברשימתה הוא יהודי נחמד, הדו- גל בסיפוח אלגנטי של השטחים הכבושים כ-ך מהווה ר"ץ מעין חולייה-מחברת בי- יוסי שריד ומשה דיין. מי שמפקפק ב-ן המערך ור"ץ מוטב לו להעדיף את ר"ץ. מי ש- מפקפק ב-ן ר"ץ ושינוי, שישי- מטבע, מי שמחפש משהו ממשו- יוטר, צריך להמשיך בחיפושים.

אמר זה אינו רומן בלשי, שיש ב- סוף מפתיע. כאשר הסכמתי להעניט את שמי לרשימת שלי ולהופיע כמועמד אחרון ברשימתה, כבר קבעתי את עמדותי, שלי עברה כמה משברים, שפגעו קשד מאוד ביכולתה למלא את תפקידה. אפשר למתוח עליה ביקורת רבה. אך שלי מצי- גה את השאלות הנכונות ולדעתי היא גב- מספקת את התשובות הנכונות. מעבר לרכיזיות, לתעמולתי- סרק, לגייגגרים ודסיסמות הנבו- בות, מזדקרות לעיני המדינה רק שתי השקפות בסיסיות לגבי עתיד המדינה: של התחיייה ושל שלי.

אין זה מיקרה שהמעשה החשוב היחיד שנעשה בארבע השנים האחרונות - ה- שלום עם מצריים - מבוסס על עיקרון שרק שלי הציגה אותו בבחירות האחרונות, ושהיא מציגה אותו גם בבחירות הנוכחיות: כל השטחים המורת כל השלום. מי שמאמין כי הנושא המכריע לעתיד ישראל הוא נושא השלום, הייב לחפש רשימה שיש לה פיר- תרון ברור לבעיה זו. הוא לא ימי- צא אלא את שלי.

תנועה זו לא הפיצה סיסמות יפות ובלתי-מייביות. היא אחזה בקרני השור, באומץ-לב פוליטי (ולפעמים גם אישי) נדיר, נפגשה עם הצד השני, וגיבשה את פיתרונותיה, אף כי ידעה שהם בלתי- פופולריים ביותר. אם תשלם על כך ליד הקלפי, תהיה זאת תעודת-ענינות ליציבור הישראלי. אם תיכשל שלי, יסיקו מכך בעולם כולו - לבעולם הערבי בפרט - שאין סיכוי ל- שלום בין מדינת-ישראל הציונית ובין המחנה הערבי. התוצאות ההרסניות של המסקנה כזאת תחרוגנה הרבה מעבר ל- עניינים של בחירות.

בשטח הסוציאלי עשתה שלי נסיון חשוב לרכו במחנה פלורליסטי אחד ליבי- רלים וסוציאליסטים, המחפשים דרך לבניין חברה שתהיה גם צודקת וגם יעילה. אשר למאבק על זכויות-האדם, הפרדת הדת מן המדינה והשמירה על איכות החיים, אין שלי זקוקה לאישורים. כל ה- מניפים דגלים אלה כיום למדו זאת מאיתנו. הנה כי כן, הצבעה בעד שלי משיגה מטרה משולשת.

זוהי הצבעה של "רק לא ליכוד", כי שלי תתמוך בלי ספק בהקמת ממשלה של המערך. זוהי הצבעה למען הדמוקרטיה בישראל, זכויות האדם והחופש החילוני, כי ראשי שלי היו חלוצי המאבק הזה. ומעבר לכל אלה, זוהי הצבעה ברורה ומגהדת בעד השלום עם העם הפלסטיני והעולם הערבי כולו. אתה יכול להשקיע את השקדך בצורות שונות. נדמה לי שההשק- קעה בעלת התשואה הגבוהה ביותר היא זו.